EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.6.15.
COM(2022) 279 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

a hevített dohánytermékek tekintetében a körülmények jelentős megváltozásának a 2014/40/EU irányelvvel összhangban történő megállapításáról

1. Bevezetés

A 2014/40/EU irányelv[1] (a továbbiakban: az irányelv) 2. cikkének 28. pontja értelmében „a körülmények jelentős megváltozása” valamely termékkategória értékesítési volumenében bekövetkezett, legalább 10 %-os növekedés, amely legalább öt tagállamban megfigyelhető, az irányelv 5. cikke (6) bekezdésének megfelelően továbbított értékesítési adatok alapján, vagy pedig az adott termékkategóriában a 25 évesnél fiatalabb fogyasztói csoport körében a használat elterjedtségi szintjének legalább 5 százalékpontos növekedése legalább öt tagállamban, az Eurobarométer 2012. májusi 385. számú különjelentése vagy azzal egyenértékű, az elterjedtségre vonatkozó tanulmányok alapján. Ugyanezen rendelkezés alapján a körülmények jelentős megváltozása nem áll fenn, amennyiben az adott termékkategória kiskereskedelmi szintű értékesítési volumene nem haladja meg a dohánytermékek uniós összértékesítésének 2,5 %-át. Az irányelv 7. cikkének (12) bekezdése és 11. cikkének (6) bekezdése előírja, hogy a Bizottság jelentésben állapítsa meg, hogy az adott termékkategória tekintetében jelentős változás történt a körülményekben.

E jelentés azokról a piaci fejleményekről nyújt tájékoztatást, amelyek relevánsak a körülmények jelentős változásának értékelése szempontjából a hevített dohánytermékek tekintetében. A hevített dohánytermékek olyan új dohánytermékek, amelyeket úgy hevítenek, hogy nikotint és más vegyi anyagokat tartalmazó kibocsátást eredményeznek, amelyet a felhasználó(k) belélegez(nek), és amelyek jellemzőiktől függően az irányelv 2. cikkének (5) bekezdése értelmében füst nélküli dohánytermékeknek, vagy az irányelv 2. cikkének (9) bekezdése értelmében dohányzásra szánt dohánytermékeknek minősülnek. Az e jelentésben bemutatott elemzés az irányelv 5. cikkének (6) bekezdésének megfelelően, az EU közös adatbeviteli kapuján (a továbbiakban: EU-CEG) keresztül továbbított adatokon, az irányelv 15. cikke alapján létrehozott uniós dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszerből összegyűjtött adatokon és az „Euromonitor International Passport Tobacco 2021” adatain alapul. Az utóbbi adatbázis a Bizottság által az Euromonitor Internationaltől megvásárolt kereskedelmi adatállomány. Az Euromonitor adatállománya nem tartalmazza Luxemburg, Málta és Ciprus adatait (amelyek az EU népességének kevesebb mint 0,5 %-át teszik ki). Mindazonáltal ezt az adatállományt az EU-27 eladásainak reprezentatív helyettesítőjeként használták.

2. A körülmények jelentős megváltozásának elemzése a hevített dohánytermékek tekintetében

2.1. A körülmények jelentős megváltozásának első feltétele

A körülmények jelentős megváltozására vonatkozó első feltétel teljesítéséhez meg kell állapítani az alábbi két körülmény egyikét.

2.1.1. A 25 évesnél fiatalabb fogyasztói csoport körében a használat elterjedtségi szintjének legalább öt százalékpontos növekedése legalább öt tagállamban

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 2014/40/EU irányelve (2014. április 3.) a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 127., 2014.4.29., 1. o.).

Az Eurobarométer 506. számú különjelentése[2] a hevített dohánytermékek tekintetében nem állapította meg a 25 évesnél fiatalabb fogyasztói csoport körében a használat elterjedtségi szintjének legalább öt százalékpontos növekedését legalább öt tagállamban.

2.1.2. Az érintett termékek értékesítési volumenében bekövetkezett, legalább 10 %-os növekedés, amely legalább öt tagállamban megfigyelhető

Az EU-CEG adatain alapuló 1. táblázat a hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumenében a 2018–2020-as időszakban bekövetkezett növekedést mutatja be azokban a tagállamokban, ahol a növekedés mértéke meghaladta a 10 %-ot.

1. táblázat: A hevített dohánytermékek értékesítési volumene, millió szál (2018–2020)

Tagállam	2018 értékesítési volumen	2019 értékesítési volumen	2020 értékesítési volumen	2019–2018 százalékos növekedés	2020–2019 százalékos növekedés	2020–2018 százalékos növekedés
CY	44,590	96,660	147,260	117 %	52 %	230 %
CZ	0,859	1 284,094	1 744,4	Több mint 999 %	39 %	Több mint 999 %
FR	36,796	78,215	186,009	113 %	138 %	406 %
GR	0,007	1 159,804	1 443,958	Több mint 999 %	25 %	Több mint 999 %
HR	0,003	219,072	289,592	Több mint 999 %	32 %	Több mint 999 %
IT	0,042	3 571,016	5 819,033	Több mint 999 %	63 %	Több mint 999 %
NL	28,262	43,120	71,618	53 %	66 %	153 %
PL	0,010	1 206,171	2 466,150	Több mint 999 %	104 %	Több mint 999 %
PT	338,022	637,649	944,977	89 %	48 %	180 %
RO	486,239	671,053	837,587	38 %	25 %	72 %
EU-27	**934,854**	**12 332,655**	**19 716,820**	**1219 %**	**60 %**	**2009 %**

Forrás: EU-CEG adatok

A fent bemutatott adatok tehát megerősítik, hogy a hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumene több mint öt tagállamban emelkedett több mint 10 %-kal a 2018–2020-as meghatározott időszakban.

Ennek alapján a hevített dohánytermékekkel kapcsolatos körülmények jelentős megváltozására vonatkozó első feltétel teljesült.

2.2. A körülmények jelentős megváltozásának második feltétele: az érintett termékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumene meghaladja a dohánytermékek uniós összértékesítésének 2,5 %-át

A hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű piaci részesedését úgy számították ki, hogy éves értékesítési volumenüket elosztották valamennyi dohánytermék uniós szintű teljes értékesítési volumenével. E számítások megbízhatóságának biztosítása érdekében alternatív adatforrásokat is megvizsgáltak.

[2] Az európaiak dohányzással és elektronikus cigarettával kapcsolatos hozzáállása – 2021. február – Eurobarométer-felmérés (europa.eu).

2.2.1. A hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumene

A 2. táblázat a hevített dohánytermékek két különböző, egymástól független adatforrásból származó, 2020. évi értékesítési volumenét mutatja be az EU 27 tagállamában.

2. táblázat: A hevített dohánytermékek értékesítési volumene az EU 27 tagállamában, millió szál (2020)

Adatforrás	**Értékesítési volumen, 2020**
EU-CEG	19 717
Euromonitor	20 766

Amint a táblázatban látható, az Euromonitor által jelentett értékesítési volumen valamivel magasabb, mint az EU-CEG értékesítési volumene. Az e jelentéshez választott konzervatív megközelítéssel összhangban a hevített dohánytermékek piaci részesedésének kiszámításához a legalacsonyabb értékesítési volument (azaz az EU-CEG volument) használták számlálóként. A számláló a hevített dohánytermékek 2020-as éves piaci volumenét fejezi ki, amelyet össze kell hasonlítani az EU 27 tagállamában 2020-ban kiskereskedelmi szinten értékesített dohánytermékek teljes volumenével.

2.2.2. A dohánytermékek uniós összértékesítése

A 3. táblázat az Euromonitor adatain alapul. Bemutatja a dohánytermékek összértékesítését, ideértve a cigaretták, a szivarok, a szivarkák, a cigarettadohány, a pipa- és rágódohány, valamint a hevített dohánytermékek 2020. évi összértékesítését.

3. táblázat: A dohánytermékek teljes értékesítési volumene (2020-ban)

Cigaretta (millió szál)	**Szivar (millió egység)**	**Szivarka (millió egység)**	**Cigarettadohány (millió szál)***	**Pipa- és rágódohány** (kiigazítás)**	**Hevített dohány (millió szál)**	**A dohánytermékek összértékesítése (millió szál egyenértékben)**
408 279	1 006	8 459	108 059	3 908	20 766	550 478

* Euromonitor-jelentés: A cigarettadohány tömege 75 641 tonna. Az elemzés úgy számítja ki a cigarettadohány egyenértékét, hogy 0,7 gramm cigarettadohányt feleltet meg egy szál cigarettának.
** Mivel a pipa- és rágódohány értékesítési volumene nem számszerűsíthető szabványosított módon szálakban, az elemzés kiigazítja a dohánytermékek teljes értékesítési volumenét az EU-27 piaci értékének megfelelő részesedésével, amely 2020-ban 0,71 % volt (így 550 478 × 0,71 % = 3 908 millió szálnak felel meg).
Forrás: Euromonitor International Passport Tobacco 2021

2019 májusától az uniós dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszer lehetővé teszi, hogy a tagállamok nyomon kövessék a cigaretta és a cigarettadohány piaci forgalmát. A 4. táblázat a cigaretta és a cigarettadohány 2020. évi értékesítési volumenét mutatja, amelyet a dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszeren alapuló adatok alapján számítottak ki, figyelembe véve két alternatív megközelítést, amelyek valamennyire eltérő időszakokat ölelnek fel, tükrözve a termékek értékesítési láncban való továbbhaladásához szükséges időt.

Mivel az adatokat a gyártók szintjén rögzítik, egy hónapos késést feltételezünk, amíg a termék eléri a kiskereskedelmi szintet („időben korrigált gyártási adatok”).

Mivel a nyomonkövethetőségi adatbázis nem tartalmazza a csomagolás méretét, az elemzés az egyedi termékazonosító (TP-ID) segítségével összevetette a nyomonkövethetőségi adatokat az EU-CEG adatbázissal, hogy meghatározza az EU-CEG-jelentésben az egyes dohánytermékek azonosítójához bejelentett csomagolási egységenkénti cigarettaszámot.

4. táblázat: A cigaretták és cigarettadohány 2020. évi gyártása[3]

Cigaretta		**Cigarettadohány**	
Időben korrigált gyártási adatok (millió szál)	**Időben nem korrigált gyártási adatok** (millió szál)	**Időben korrigált gyártási adatok** (millió szál egyenértékben)	**Időben nem korrigált gyártási adatok** (millió szál egyenértékben)
436 123	434 164	121 239	122 341

Az időben korrigált gyártási adatok a következő időszakra vonatkoznak: 2019. december – 2020. november
Az időben nem korrigált gyártási adatok a következő időszakra vonatkoznak: 2020. január – 2020. december
Forrás: uniós dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszer

A jóváhagyott konzervatív számítás alkalmazásában a jelentés az egyes kategóriákra vonatkozó két érték közül a magasabbat veszi figyelembe (azaz a cigarettákra vonatkozó, időben korrigált gyártási adatokat és a cigarettadohányra vonatkozó, időben nem korrigált gyártási adatokat).

Mivel az irányelv 2024-re halasztja a többi dohánytermék-kategória nyomonkövethetőségét, az 5. táblázat kombinálja a cigarettákra és a cigarettadohányra vonatkozóan a dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszerből származó adatokat, valamint a többi dohánytermék-kategóriára vonatkozó Euromonitor-adatokat:

5. táblázat: A dohánytermékek összértékesítése (2020-ban)

A dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszerből származó adatok		**Euromonitor adatok**			**Kiigazítás**	**A dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszer + Euromonitor adatok**
Cigaretta (millió egység)	**Cigarettadohány** (1 egyedi azonosító = 50 gramm) (millió szál egyenértékben)	**Szivar** (millió egység)	**Szivarka** (millió egység)	**Hevített dohánytermékek** (millió szál)	**Pipa- és rágódohány *** (kiigazítás)	**Valamennyi dohánytermék** (millió szál egyenértékben)
436 123	122 341	1 006	8 459	20 766	4 210	**592 904**

[3] A cigarettadohányból készült termékek értékesítési volumenének becsléséhez a dohánytermék-nyomonkövetési rendszerben nyilvántartott egy csomag cigarettadohány esetében 50 gramm dohánytartalmat feltételeztek, ami körülbelül 71 szálnak felel meg (feltételezve, hogy egy szál 0,7 gramm dohányt tartalmaz).

*Mivel a pipa- és rágódohány értékesítési volumene nem számszerűsíthető szálakban, az elemzés kiigazítja a dohánytermékek teljes értékesítési volumenét az EU-27 piaci értékének megfelelő részesedésével, amely 2020-ban 0,71 % volt (így 592 904 × 0,71 % = 4 210 millió szálnak felel meg).
Forrás: Uniós dohánytermék-nyomonkövetési rendszer, Euromonitor International Passport Tobacco 2021

A dohánytermékek uniós összértékesítéséből a hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumenének megfelelő pontos arány kiszámításához az elemzés a legmagasabb értékesítési volument (azaz a dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszer és az Euromonitor értékesítési volumenre vonatkozó adatainak kombinációját) használta nevezőként.

2.2.3. A hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumene a dohánytermékek uniós összértékesítéséhez viszonyítva

A fentieknek megfelelően a dohánytermékek uniós összértékesítéséből a hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumenének megfelelő pontos arány kiszámításához a legalacsonyabb számlálót (azaz 19 717 millió szálat), továbbá a dohánytermék-nyomonkövethetőségi rendszer és az Euromonitor volumenén alapuló legmagasabb nevezőt (azaz 592 904 millió szálat egyenértékben) kombinálták.

Ez a konzervatív megközelítés azt mutatta, hogy a hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumene 2020-ban valamennyi dohánytermék uniós szintű teljes értékesítési volumenének **3,33 %-ának** felelt meg.

Mivel ez az érték meghaladja a 2,5 %-os küszöbértéket, a hevített dohánytermékekkel kapcsolatos körülmények jelentős megváltozására vonatkozó második feltétel is teljesül.

2.2.4. A hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési értéke a dohánytermékek uniós összértékesítéséhez viszonyítva

Az értékesítési érték elemzése alternatív mérési lehetőséget nyújt a hevített dohánytermékek 2020-as piaci részesedésének mérésére, és lehetővé teszi a dohánytermékek alábbi fennmaradó kisebb kategóriáinak, szálakban nem mérhető mennyiségének figyelembevételét: pipa- és rágódohány (a fő értékesítési volumen elemzésével kapcsolatos kiigazításokhoz használandó).

Az alábbi táblázat az egyes termékkategóriák teljes értékesítési értékét mutatja az EU 27 tagállamára vonatkozóan, milliárd EUR-ban kifejezve:

6. táblázat: Értékesítési érték termékkategóriánként (2020-ban)

Termékkategóriák	Kiskereskedelmi érték milliárd EUR	Az uniós összértékesítés piaci részesedése (%)
Cigaretta	109,88	81,38 %
Szivarka	2,33	1,73 %
Szivar	2,05	1,52 %
Finomra vágott dohány	15,06	11,15 %
Pipadohány	0,93	0,69 %
Rágódohány	0,02	0,02 %
Hevített dohány	4,74	**3,51 %**
Valamennyi dohánytermék	135,01	100,00 %

Forrás: Euromonitor International Passport Tobacco 2021

Ezek az adatok tehát azt jelzik, hogy a hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési értéke 2020-ban valamennyi dohánytermék uniós szintű teljes értékesítési volumene **3,51 %-ának** felel meg. Ez tovább erősíti az értékesítési volumenen alapuló fő elemzést.

3. Következtetés

Figyelembe véve, hogy a hevített dohánytermékek értékesítési volumene:

- legalább 10 %-kal emelkedett legalább öt tagállamban; és
- a hevített dohánytermékek kiskereskedelmi szintű értékesítési volumene meghaladja a dohánytermékek uniós összértékesítésének 2,5 %-át,

e jelentés megállapítja a körülmények jelentős megváltozását a hevített dohánytermékek tekintetében.